

ABONAMENT

On. Biblioteca Universității din Cluj. e. ex.

401

IN

reclame după învoială

RUMANUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD,
Strada Mețianu No. 1
Tip. „Erdélyi Hirlap.”

Conflictul dintre Stat și Națiune

de: IULIU MANIU.

București ultimele zile ale lunii Iulie

Este indiscutabil că una din datele istorice de-o însemnătate covârșitoare pentru sinele neamului românesc e Alba-Iulia. Vechea cetate a unirii s'au pus la 6 Mai vechele României contemporane pentru a trei apropiată realizare luptă partidul național-țărănesc. Alba-Iulia a fost consecința de neînțeles a unui grav conflict între cele două realități destinate să nască în netulburată concordanță: Națiunea și Statul, adică esența și expresia ei normală.

Acest conflict de natură să primejduiească existența patriei, a fost stârnit de o serie de neînchipuite nelegiuiri săvârșite de guvernurile liberale.

Națiunea s'a găsit la un moment dat în situația neașteptată de a se apăra împotriva expresiei sale, Statul.

Lupta aceasta a căpătat un caracter nespus și definițiv la marea adunare din Alba-Iulia, care a recurs la mijloacele imense de orălinea anormală a guvernului: usurpatorii ce-au smuls puterea de conducere a Statului intitulându-se «guvern al României» — au fost declarați dușmani ai Patriei. Factorul constituțional care trebuia să se sesizeze dela sine, a întârziat și întârziă încă să rezolve criza, restabilind echilibrul politic normal.

D. Iuliu Maniu investit de națiune cu misiunea apărării destinelor patriei amenințate, a formulat împotriva situației acestui conflict dintre Stat și Națiune:

«Adunarea Națională dela Alba-Iulia a declarat că Parlamentul ticluit cu ajutorul jandarmeriei și al unor elemente din magistratura d-lui Stelian Popescu, n'au nici un drept să conducă acest neam. Adunarea dela Alba-Iulia a mai declarat guvernul dușman al poporului și fără drepturi de-a încărca poporul cu noi sarcini. Contrariu spiritului național exprimat atât de grandios, guvernul uzurpator al d-lui Vintilă Brătianu intenționează să pună noi sarcini pe țară, ceea ce constituie o înconștientă și mult ce s'adaugă la guvernarea nevrednică liberală.

Imprumutul, dintr'o mare nevoie națională, a fost transformat într'o oarecare afacere liberală dăunătoare țării.

În momentul de față situația politică și economică este mai primejduoasă ca oricând. Între forma rigidă a Statului și esența lui Națiunea, s'a deschis un abis, un abis care poate fi mormântul nației. Iată tragedia stârnită de-o guvernare fără nici o legătură cu țara! Noi contestăm acestui guvern orice autoritate morală de-a încheia vre-o operație în numele națiunii.

Nu mai e nevoie să amintesc că acest guvern și acest partid au furat puterea din mâinile regelui muribund.

Nu mai e nevoie să amintesc că defunctul Ion Brătianu s'a lemurat de alegeri predate fie chiar de un guvern neutru favorabil lui, și atunci a săvârșit acea lovitură de Stat, de unde a isvorât guvernul Brătianu prelungit, împotriva țării, până astăzi. Țara are astăzi două parlamente.

Judecați unde e dreptatea și forța morală:

Deoparte un parlament al Statului și al jandarmilor și de cealaltă parte adevăratul parlament al națiunii. Acolo, un estin egoism personal și de partid, la noi ex-

presia liberă a națiunii, voi cari a-ți făcut toate sacrificiile pentru o Românie ce trebuie să fie altfel decât cea creată și menținută de liberali.

Dar din acest conflict nu se poate să nu iasă învingătoare Națiunea, care va prefăce țara după voința ei. Sângele și lacrimile ce se cer pentru ajungerea acestei nobile ținte, vor fi date, când se vor cere.

Dar nu e numai o criză internă! Interdependența între națiuni, face ca această criză să influențeze politica noastră externă. Așa cum nici un individ nu poate trăi decât într'o societate organizată, îndeplinind condițiile cerute de societate, tot astfel o națiune nu poate exista decât în marea Societate a Națiunilor, dacă acea națiune împune respectul și încrederea necesară. Ori guvernul român n'a făcut nimic pentru a reface prestigiul sdruncinat al țării, timp de zece ani.

În locul unei politici față de minorități inspirată de interesele statului, avem una impusă de interese mărunte de partid, de unde au isvorât toate acele greutăți ce ne stau azi în cale. Guvernul a făcut tot ce l-a stat în putință pentru a exclude România din concertul popoarelor civilizate. Vă amintesc că suntem singura țară în care zece ani după război, mai ființează starea de asediu și cenzura, care provoacă disprețul străinătății pentru noi. E destul să

fi membru într'un partid, ca să fi închis. E destul ca să scrii un articol de ziar, ca să fi închis. E fustul să ceri un trai mai bun pentru țărani, muncitori și intelectuali și ești închis. De-aci vine acea primejduoasă desagregare sufletească ce amenință unitatea Statului român. Vă afirmă că magistratura e în prada anarhiei iar armata lipsită de orice îngrijire, suferă jafuri de miliarde din avutul ei destinat, apărării naționale.

Capitalul, munca și talentul străin ce s'au oferit să concureze cu noi la refacere și consolidare, au fost respinse.

Ne aflăm astăzi într'o situație înabușitoare, cu forțele economice amortite și cu apărarea națională, ce este scumpa noastră armată, suferindă de mari lipsuri. De aceea lumea din afară nu pune nici o bază pe noi, guvernul umilit și țara, la fel, deși pe nedrept.

Desigur, România a fost realizată cu jertfa sutelor de mii de oameni, dar și cu sprijinul străinătății pe care azi nu-l mai avem, datorită guvernării liberale.

Se impune deci alungarea acestui guvern, cât mai neștirziată. Pacea și liniștea nu va fi în țară până ce acest deziderat al națiunii nu va fi îndeplinit. Deci: luptă fără cruțare, iată datoria noastră.

Nu e numai glasul unui șef de partid aci, cât glasul unui șef de revendicări naționale și d. Iuliu Maniu, e pe drept cuvânt, cel care intrupează astăzi aspirațiile integrale ale poporului român pentru mântuirea și desăvârșirea destinelor sale în mare primejdie.

Frați Români!

La alegerile pentru consiliul municipiului Arad, ce vor avea loc acum Joi, în 9 August 1928, votați cu toții lista opoziției unite, care are numărul 3 și a cărei semn este un punct negru: ●

Votați: ●

Cine e stăpân în țara asta?

de: ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD.

Intrebarea aceasta se ridică mai des și mai impetuos oricâteori statul se întrece în grave abuzuri și violențe, în conflictul iscat între el și țară. Răspunsul firesc ar fi, că națiunea de drept stăpânitoare, care a creat și menținut cu jertfele ei uriașe ființa patriei, e stăpâna indiscutabilă și nelimitată a acestei țări. Intrebarea a fost pusă cu o îngrijorare românească emoționantă de către domnul Alexandru Vaida Voevod — și trebuie să fie cineva cu desăvârșire orb ca să nu vadă realitatea tristă a unei țări unde nu se știe cine e stăpânul, ori se nesocotește cine e.

Starea aceasta se definește singură, prin anarhie.

Cei cari nesocotesc drepturile de stăpânire cuvenite poporului în țara lui — se fac vinovați de trădare și nu mai pot rămâne o singură clipă la locul unde se află nechemăți de nimeni, iar gonirea lor e o datorie a cărei aducere la îndeplinire nu poate întârziă fără să crească astfel primejdia pentru țară, încât nici scăpare să nu mai poată fi cu putință.

Di Vaida Voevod intrupează nu numai

imaginea luptătorului național pentru desrobire, ci și amintirea neuitată a președintelui primului și singurul parlament ales de națiune, prin voința ei liberă.

Iată de ce cuvintele dlui Vaida Voevod definesc cu o limpede judecată și un cald patriotism starea nefericită a țării precipitate spre prăpastie de un guvern a cărui ticăloșie întrece paginile cele mai întunecate ale istoriei noastre:

Sunt adânc mișcat aducându-mi aminte de acele clipe când m'au ridicat reprezentanții liber aleși ai națiunii, președintele lor. De-atunci nici un parlament din câte s'au mai ticluit n'a fost al națiunii, ci al stăpânirii impuse prin furt de urne și violență. Această stăpânire își va da neapărat și neîntârziat sfârșitul rușinos, pentru că dorul de o viață mai demnă a străbătut toate straturile producătoare românești care cred în isbânda acestei nații peste toate împotrivițiile nevrednice ale guvernului ce va pieri mai de vreme decât crede ei.

Astăzi nu mai suntem desbinați nici pe provincii nici pe ideologii.

Această credință solidară intrunește astăzi Români din cele patru unghiuri.

Aceasta solidaritate care va aduce mântuirea, se datorește instinctului neamului românesc care a știut să-și găsească întotdeauna mijloacele, oricâte jertfe ar fi cerut ele, pentru a ieși din robie.

Decând reprezentantul românimeii de peste munți și-a dat mâna cu reprezentantul românimeii din regat, de-atunci s'a desăvârșit cel mai mare act al istoriei noastre contemporane. Din acest act a rezultat singurul partid românesc real, căci partid este o întrunire de forțe ce luptă pentru o credință, ceilalți cari luptă pentru interesele lor nu formează partide ci clice.

Acum zece ani credeam că sunat ceasul libertății pentru toți românii. Dar în locul unei țări libere am găsit o neobișnuită neagră. Erau în vremea ungarilor închisori la Vaj și Seghedin, erau poate în Bucovina desbinări, iar pentru Basarabia era cu adevărat Siberia. După zece ani însă ne aflăm într-o țară bogată care a fost sărăcită, iar toate temnițele consiliului de războiu sunt pentru fiii neamului românesc. Pare a zice acest netrebnic guvern: — „Zădarnic luptați pe căi legale. Dacă puteți faceți revoluție să ne alungați, altfel nu plecăm”. Dacă n'ar fi țara în joc, ci numai o dorință de putere pentru foloase personale cum au liberalii — le-am răspunde cum cere nerușinarea lor.

Pentru că, am ajuns în țara aceasta fără nici o ocrotire din partea niciunei legi. Toate legile au fost călcate. Iepurele e ocrotit de o lege a vânătorii care limitează vânatul la un anumit timp, câtă vreme poporul român e lipsit de o asemenea ocrotire — și muncitorul, țăranul și intelectualul rămân mereu sub bătaia stăpânirii. Intrebăm deci: Cine e stăpân în țara aceasta? Un conducător tre-

buie să existe câtă vreme țara e Monarhică. Noi suntem monarhice, pentru că dacă noi n'am fi monarhici ci-near putea-o să păzească?

crete, ce se petrece în România. Să se afle în lume câtă vreme cât vor dăinui acești uzurpatori conduși de dl Vintilă Brătianu, poporul român nu va înceta lupta de liberare.

Dl Vaida Voevod își exprimă deplina încredere în dl Iuliu Maniu, care va duce la izbândă neamul străns în jurul lui:

„Forța de disciplină a neamului românesc și vederea limpede a șefului nostru Iuliu Maniu vor apropia izbânda. Ziua când Iuliu Maniu va conduce țara, a venit.

Cine e stăpân în țara asta?

Este domnul Vintilă Brătianu stăpânul acestei țări. Au, este dl Duca? Este Tătă rescu? Ori este fiecare plutonier de jandarm și incasator de dări?

Ori stăpânul țării este încă Regența?

Noi sperăm că amorțeala în care se află factorul constituțional va înceta, pentru că noi trebuie să păzim autoritatea Regală în fața mulțimii. Ii spunem deci Regenței: — Noi ne facem datoria față de Tine, făți-o și Tu față de Țară!

Țara are un guvern care ia dispoziții pe care nu le poate aduce la îndeplinire, din păcătoșenie și slăbiciune.

Acesta nu poate fi și nu este un guvern, ci un grup de reziduri și rămășițe din vremuri blestemate, nevrednice de veacul al XX-lea. Trebuie să se știe și peste hotare, tot ce săvârșeste neleguit acest guvern. Să se afle și în Franța care a fost informată până acuma numai de plăți fondurilor se

Comunicările dlor: Pompiliu Ionișescu deputat despre „Starea de asediu și cenzură”, D. R. Ioanișescu deputat despre: „Stabilizarea și salariile”, Gr. Gafencu directorul dela „Argus” despre: „Negocierele de împrumut și politica noastră externă”, — inginer C. Hoiescu: „Liniile generale de revizuire ale legislației economice liberale” toate apărute tot în „Dreptatea” din București din cauza lipsei de spațiu nu le putem publica.

Cenzura.

II. de: AL. VAIDA-VOEVOD.

Țin să protestez împotriva faptului că guvernul s'a făcut din nou culpabil prin călcarea drepturilor constituționale. După atâtea alte fapte de asemenea natură crede că persecutând pe bunii tovarăși de luptă nu ai partidului național-țărănesc ci ai intereselor țării, cari sunt ziaristii, va putea face ca glasul nostru să nu răzbată în străinătate și să nu fie cunoscut în țară.

Dar se înșeală mult. Acasă țara va afla prin glasurile domniei voastre cari vă veți răspândi în toate colțurile ei.

Străinătatea va fi informată prin legațiile și raportorii economici asupra celor întâmplate.

Vreau să remarc că cecece s'a întâmplat astăzi prin cenzurarea desbaterilor noastre nu ni s'a întâmplat nici în vremea ungurească când conferințele naționale le puteam ținea în mod liber și desbaterile lor puteau vedea lumina tiparului în mod nestingherit. Este o rușine că acest guvern al lașității procedează astfel cu adevărații reprezentanți ai națiunii în al 10-lea an al României-Mari.

Comunicările: „Chestiunea datoriilor interaliate” de d. dr. Ernest Ene, „Problema armatei” Ce va face partidul național-țărănesc pentru armată de d. general Alebra, „Aventurile financiare ale dlui Vintilă Brătianu” de d. deputat V. Madgearu, și „Politica de împrumuturi” de d. Mihailu popoviciu f. ministru apărute în „Dreptatea” și „Patria” din lipsă de spațiu nu le putem publica. Toate comunicările amintite aici și mai sus vor apărea în broșură — cum anunța „Patria” din Cluj.

Noua orientare.

de: ION MIHALACHE.

Astăzi se sărbătorește înfrângerea ideilor partidului liberal și victoria ideilor partidului național-țărănesc. Vom lămurii opinia publică asupra tuturor ticăloșiilor ce se fac în această țară. Nu ne este rușine că am publicat broșurile despre cari se vorbește, dimpotrivă, vom publica altele și altele pentruca întregul adevăr să fie cunoscut de toată lumea.

Astăzi se sărbătorește înfrângerea ideilor de 70 de ani ale partidului liberal care este cu atât mai îmbucurător pentru noi cu cât ne avântăm acolo unde se credeau mai tari, adică pe teren financiar. Am luptat dela început pentru stabilizare și împrumut. Ei ne-au combătut dar au ajuns astăzi să ne fure programul.

Intre țară și partidul liberal este un conflict pe care numai un singur factor poate să-l evite.

Țara crede, țara simte că Inalta Regență sau nu pricepe că liberalii periclitează interesele țării, sau nu poate acționa decât în conformitate cu voința unui partid. Împotriva acestor lucruri acționăm noi. Dar nu putem admite ca acțiunea noastră să se confunde cu acțiunea străzii. Noi, cari ținem pe loc lumea statelor răzvrățite. Care am făcut adunări liniștite cu sute de mii de participanți, nu suntem strada ci suntem însăși expresiunea acestei țări. Dacă ne-am da la o parte dela drumul ce ni-l'am impus și care este drumul intereselor țării, țara va ști să-și creeze o altă armată, care să-i realizeze idealurile.

Ne facem o ultimă datorie denunțând dezastrul și cerând ca factorul constituțional să dea dovada că e organul țării și nu al unui partid. În orientarea noastră tactică de acum înainte ne vom călăuzi numai și numai de forțele noastre. Dar să se știe că cine trage sabia, de sabia pier.

Câteva cuvinte importante.

de: SEVER BOCU.

La 18 Martie a. c. 100.000 de cetățeni întruniți în capitala românească încheie o serie de 6 mari întruniri care au avut loc în capitalele de regiuni și făceau un timp dar liniștit demers pe lângă Regență să pună capăt dictaturii guvernului liberal, care desonorează națiunea și să dămiță guvernul care el singur s'a declarat de provizor.

Inalta Regența a dat dlui Iuliu Maniu promisiunea cu ocazia audienței că va examina situația și va hotărî după dreptate.

Răspunsul Regenței nu a satisfăcut adunarea, ea totuși s'a deslovat pacinic, încredincțoare, nu însă fără importante hotărîri retragerea parlamentarilor național-țărănci din corpurile legiuitoare și convocarea unei adunări naționale dela Alba-Iulia.

Nimeni nu credea că prin aceste condiții corpurile legiuitoare vor fi lăsate să-și continue acțiunea dar mai ales nimeni nu credea că guvernul va aștepta desfișurarea adunării naționale dela Alba-Iulia.

Neprevăzutul s'a întâmplat. Guvernul a fost menținut la putere.

Adunarea dela Alba-Iulia a avut loc în rând hotărîri grave. Guvernul a fost declarat dușman a poporului. Guvernului i s'a contestat dreptul de a impune noi sarcini țării și de a contracta împrumutul.

Examinarea situației promise de Regență nu a urmat nici după această. Guvernul a mai amânat încă 8 luni de zile țara ca apoi să convoace parlamentul fraudat și al teroarei nu pentru a ratifica un împrumut, ci pentru a da numai o opțiune de împrumut.

Situația de astăzi duce la un dezastru intern și extern al țării. Guvernul compromite instituțiile fundamentale ale statului și prin încăpăținarea sa lasă impresia că el nu poate fi îndepărtat fără violență. În fața acestei situații partidul național-țărănesc pășeste la mijloace excepționale le cari îl îndreptățește situația.

I. În acest scop dl a convocat și intrunit pe adevărații reprezentanți ai națiunii sub președinția dlui Alexandru Vaida-Voevod într-o adunare care, după delibărări de două zile a luat următoarele hotărîri:

I. Adunarea, compusă din deputați și senatori proclamați aleși și de candidați din alegerile din 1927 despoiați de mandate prin furtul urnelor, se consideră ca reprezentanță reală și legitimă a Națiunii. Până la intrarea în legalitate Adunarea se va întruni de câte ori dl Iuliu Maniu președintele partidului național-țărănesc va socoti necesar.

II. Adunarea constată că adunările liberale făurite de Ion C. Brătianu prin furt de urne, teroare și abuz în complicitatea generalului Davidoglu comandantul jandarmeriei și a unor magistrați corupți nu reprezintă Națiunea și nu pot aduce hotărîri obligatorii în numele ei.

III. În consecință legile pe care adunările liberale le votează în chestiunea împrumutului și a stabilizării, nu au nici o putere obligatorie pentru Națiune.

IV. Din rapoartele prezentate adunarea constată că guvernul liberal a adus țara în faliment economic și a anarhizat funcționarea celor mai importante instituțiuni și servicii de stat.

V. Adunarea constată că termenul acordat de factorul constituțional guvernului liberal pentru realizarea împrumutului și a stabilizării a expirat fără ca obligațiunea luată de guvern să fi fost împlinită.

Adunarea cere demiterea imediată a guvernului. Adunarea declară inadmisibil și neconstituțional procedul la care a recurs guvernul liberal cerând parlamentului liberal autorizarea de a încheia împrumutul fără să fie precizat nici cursul emisiunii nici dobânda și nici termenul. Acest pro-

cedeu este cu atât mai inadmisibil cu cât guvernul a dovedit în tratativele duse pentru efectuarea împrumutului și a stabilizării atât lipsă de capacitate cât și lipsă de onestitate politică, arătând că nu urmărește în-șurătoșirea financiară a țării, ci pastrarea puterii cu prețul oricăror sacrificii pentru țară.

VI. Starea de asediu, cenzura lipsită de orice scrupul, care a mers până la oprirea publicării desbaterilor acestei adunări, ilegalitatea proclamată ca normă de guvernământ ajunsă la un grad neînchipuit prin persecuțiile și schingiuirile din Valea-Jului a așezat Națiunea într-o stare sufletească de legitimă revoltă pentru a cărei

consecințe Adunarea nu poate lua răspunderea.

VII. Adunarea declară că va trage la răspundere pe toți acei ce au împedat și împiedică liberul și sincerul exercițiu al dreptului electoral, pe toți acei cari au violat și violează drepturile cetățenești și pe toți acei care au amăgit și amăgesc Națiunea asupra situației afacerilor statului.

VIII. Comitetului de direcție al partidului este autorizat ca la timpul ce va sosi necesar să convoace congresul delegațiilor tuturor comanelor pentru a-i supune spre ratificare aceste decizii și a-i cere să avizeze asupra mijloacelor nimerite pentru aducerea lor la îndeplinire.

Cuvinte finale.

de: IULIU MANIU.

Mulțumesc tuturor raportorilor și celor cari prin participarea lor și-au arătat devotamentul pentru cauza generală ce o reprezintă. Noi luptăm împotriva unui guvern dușman al țării, care prădează avutul statului, care periclitează siguranța țării și care secătuieste forțele de viață ale neamului. Am putea chiar spune că guvernul nu e numai un dușman al țării, ci e ucigașul poporului românesc. Cifrele statistice ne arată că 23 la sută din morții țării românești sunt copii sub un an și 42% din morții țării românești sunt copii sub 10 ani. Pentru forța morală a societății este caracteristic faptul că 12% din noii născuți sunt ilegali. Enormul număr al neștiutorilor de carte, școlile fără învățători, completează acest trist tablou.

Suntem țară bogată, dar valoarea bogăției unei țări este în funcție de existența și folosul neamului. Politica economică trebuie să se îndrepte spre mărirea forțelor de toate felurile ale neamului românesc.

Cel ce nu servește astfel țara e dușmanul ei!

Liberi de orice pasiune momentană politică trebuie să lucrăm împotriva actualului guvern care nu servește neamului, ci intereselor de partid.

Mai trebuie să luptăm contra guvernului și pentru faptul că lupta noastră este și în serviciul Coroanei. Suntem monarhici. Interesul nostru e că autoritatea monarhiei să rămână întreagă. Ori, trebuie să constatăm că de 8 ani de zile, ea se săpată și ca în ultimul an, se găsește înaintea unul definitiv pericol.

De 8 ani Coroana e descoperită, deace nu este în interesul nostru.

Trebuie să luptăm, ca să dăm celor ce reprezintă Coroana ajutor ca voința lor — care nu poate fi contra națiunii — să se poată valida.

Prin înălțurarea guvernului servim țara, națiunea și Coroana. De aceea vom duce luptă mai departe.

Să se știe: Decizia noastră este fermă, vom lupta până la izbândă și pace și liniște în țara nu va fi până ce va neferici țara acest guvern.

O broșură nouă.

Di Iuliu Maniu a anunțat apariția unei broșuri care va conține pe larg rețeratele asupra următoarelor probleme:

Reforma serviciului sanitar de dr. Iuliu Moldovan.

Politica agrară de Ion Mihalache.

Legiurile financiare de dr. A. Vlad.

Reforma electorală de dr. Valer Moldovan.

Reforma administrativă de dr. Aurel Dobrescu.

Raporturile externe cu foștii inamici de Ionel Lugoianu.

Reforma jandarmeriei de generalul Racoviță.

Reforma învățământului de V. Ghidonescu.

Politica externă de Alexandru Vaida-Voevod

Stabilizarea monetară de Virgil Madgearu.

Politica împrumuturilor de Mihai Popovici.

Reforma judiciară de Grigorie Iunian.

Reforma armatei de general Alevra.

Problema datoriilor interaliate de dr. Ernest Ene.

Revizuirea legiurilor economice de ing. Hoiescu.

Lupta pentru Consiliul municipiului Arad.

— Depunerea listei opoziției. — Cine e nemernicul? —

In termen legal opoziția a depus lista candidaților săi pentru alegerea Consiliului municipiului Arad, care va avea loc în ziua de 9 August 1928, — adică acum Joi. Actul depunerii listei opoziției unite s'a săvârșit în fața dlui R. Orezeanu președinte de Tribunal, care — fiind toate formalitățile îndeplinite — a declarat-o de acceptată. Lista opoziției are semnul un punct negru, și poartă numărul 3. — lista numărul 1 fiind a blocului muncitoresc, iar lista numărul 2, a partidelor leberalo-maghiar.

Lista opoziției unite este dupăcum urmează:

1. Dr. Ștefan Angel, fost primar.
2. Dr. Silviu Moldovan, avocat, fost prim-președinte de Tribunal.
3. Dr. Victor Hotăran, avocat.
4. Alexandru Mády, tipograf.
5. Iuliu Engel, comerciant.
6. Iosif Moldovan, inspector școlar i. r.

7. Dr. Alexandru Boțioc, avocat.

8. Henrik Huppert, croitor.

9. Traian Muțiu, proprietar.

10. Const. Teodorescu, chimist.

11. Milivoi Radovan, proprietar.

12. Dr. Sever Miclea, avocat.

13. Ioan Neguș, tipograf.

14. Dr. Emil Veliciu, avocat.

15. Ioan Balász, văpsitor.

16. Dr. Ștefan Grigorovici, avocat.

17. Emerik Totok, plugar.

18. Mihaiu Markovics, comerciant.

19. Ștefan Bran, plugar.

20. Dr. Aurel Raicu, avocat.

21. Iosif Fábry, zugrav.

22. Dr. Iosif Furdui, avocat.

23. Pavel Gligorescu, industriaș.

24. Iuliu Majthényi, șef de atelier.

Suplenți:

1. Dr. Simion Damian, avocat.

2. Leopold Grünfeld, tipograf

3. Ștefan Puterity, plugar.

4. Traian Ardelean, plugar.

5. Ștefan Molnar, muncitor.

6. Ioan Pinte, comerciant.

7. Simion Barna, proprietar.

8. Alexa Demian, econom.

Se știe, că după un an de luptă grea, organizația liberală din Arad, și'n speță prefectul Georgescu a obținut dizolvarea fostului Consiliu, garantând prefectul I. Georgescu guvernului reușita listei oficiale.

Pentru obținerea acestei reușite, organele administrative nu se sfiesc de a duce cea mai deșantată propagandă, care culminează în o cruciadă de teroare exercitată față de fiecare alegător individual... Mân-care și beutură cu nemiluita, periferiile orașului sunt ospețe continuate de seara până'n zori și din zori până seara târziu, — „păpricasul” de pui este azi mâncarea predilectă a cetățeanului, ca'l poate consuma gratuit până'n ziua de Joi cu un adaus de o halbă de bere ori câteva șprițere reci în localurile de consumație liberală, — toate aceste pentru cimentarea conștiinței cetățenești.

Nu lipsesc nici adunările liberale, unde „lumea” este mai puțină, căci acolo nu se servește decât discursuri garnisite cu bale contra tuturor celor care nu jură pe catehizmul liberal.

Când aceste bale curg în ritmul stilului obișnuit a „Viitorul”-lui n'avem ce zice, căci ne-am deprins cu monotonia monologurilor de auto-înălțare liberală, dar când obrăznicia nu cunoaște margini, avem de spus și noi un cuvânt și a da un avertisment.

Astfel Dumineca trecută s'a ținut la Casa Națională din Arad o „adunare” la care afară de prea puțini curioși, n'au luat parte decât agenții de toate soiurile. Ei bine, la aceasta „adunare” urgisitul de prefect Georgescu cu o insolentă caracteristică nu mai unui om de talia sa, și-a permis a fi-nea următorul limbaj: „...Și dacă totuș se va afla un nemernic, care să dea votul pe lista contrară să știe, că votul său a mers în vânt, căci dacă ar învinge acea listă, să se ște că acel Consiliu nu va putea nimic lucra, căci eu nu lucrez cu el, nu îi dau nici un sprijin și nu poate nimic duce la îndeplinire...”

Dară auziți voi oameni buni, candidații voștri, a listei opoziționiste sunt în primul loc nemernici, căci au avut cutezanța de a se opune arbitrajului și teroarei lui Georgescu și au întocmit o listă adevărat cetățenească, sunt nemernici propunătorii — peste 70 de alegători — a acelei liste, și sunt nemernici miile de alegători, cari vor vota acea listă.

Fără a atinge partea aceea a „discursului” său bălos în care caută să impună un Consiliu după placul său, posibil să reușească numai prin metode de sălbăticie bestială electorală, — denunțăm acest epitet gratuit dat vouă cetățeni ai Aradului: făcându-vă nemernici pe voi, oameni născuți și crescuți, cu rosturi cinștite gospodărești și familiare în acest oraș și județ, — cine? — o stărpitură de haimana, care a venit aici să desăvârșească opera de desagregare sufletească și decadență morală a acestui ținut.

Dacă-i vorba de nemernic, cine e nemernic Noi sau — el? Răspundă odată acest oraș și acest județ!

M. B.

Iosif Muzsay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Lista prețurilor de vară:

Costum de pânză	Lei 1300
Costum covercot de pânză	1480
Costum la modă din pânză de cânepă	1650
Costume de pânză în culori de modă	1950
Pantaloni pentru tenis	680
Pantaloni de pânză cal I.	430
Pardisiu de gumă	840
Pardisiu tregoil	2100
Costum pentru copii	400
Trench coats cal I.	2400

! Croitorie după măsură !
Mare magazin de postăvorie

Disolvarea consiliilor comunale din Ardeal.

Sub titlul de mai sus „Patria” din Cluj scrie următoarele: Guvernul a hotărât disolvarea Consiliului com. din Arad, după care va urma desigur în curând — conform programului ministrului de interne — disolvarea și a altor consilii comunale din Ardeal. Motivul este pur politic. Guvernul liberal neprimind în alegerile trecute decât foarte puține voturi, n'a putut să-și plaseze pe toți ciracii în funcțiuni, deaceia a recurs la neomenia disolvării consiliilor comunale, legal constituite.

In Arad se desvoltă o teroare sălbatică,

Palatul Sindicatului ziaristilor... a devenit o clădire istorică

Intensificarea campaniei național-țărăniste

București, 3. — Conducerea partidului național-țărănesc a luat toate măsurile pentru intensificarea campaniei de răsturnare. Domnul Iuliu Maniu, după ce va sta câteva zile la casa părintească din Bădăcini, va fi mai multă vreme într-o localitate din Hunedoara, în strânsă legătură cu lucrările partidului. În luna aceasta, August, în comune se vor alege delegați pentru adunarea cea mare convocată la București pentru data când o va fixa dl Iuliu

cetățenii fiind plătiți cu sume neînchipuite pentru un vot, iar industriașii și comercianții sunt amenințați cu retragerea licențelor și a brevetelor.

Acei cari trebuie să plătească impozite primesc îndată păsuire dacă dau o declarație că vor vota lista liberală.

Intreg orașul este în fierbere din cauza multor agenți electorali liberali, cari promit și amenință populația pașnică a Aradului.

Președintele comisiei interimare se întrece cu agenții electorali în teroarea ce o aplică asupra cetățenilor făcând presiuni sălbătice cu deosebire asupra clasei mijlocii. Cerem ministerului de interne să pună capăt acestei sălbăticii electorale a subalternilor săi.

Maniu pentru ratificarea hotărârilor parlamentului adevăraților aleși ai națiunii de sub presidenția dlui A. Vaida-Voevod.

Suntem informați că și guvernul a luat măsuri ca jandarmii și administrația să împedecă acțiunea național-țărăniștilor; dar vrerea poporului nu mai poate fi oprită și urea nu urea, guvernul se va trezi în Septembrie cu adunarea comunelor cu vre-o 12 mii reprezentanți.

Informațiuni.

— DL IULIU MANIU IN JUDEȚUL NOSTRU. Duminecă la 5 August a. c. după masă a avut loc în frunțașă comună Răpsăg cununia Dșoarei Lucia Cosma fiica părintelui Mihaiu Cosma însușelul nostru luptător, cu d. Dr. I. Hărdușiu avocat în Ineu. La aceasta serbătoare familiară a luat parte și Domnul Iuliu Maniu președintele partidului național-țărănesc, atât de popularul și iubitul bărbat politic al nostru, idolul neamului, dela acărui înțelepciune și energie așteaptă un neam întreg mântuirea sa. despre acest important eveniment vom da o dare de seamă amănunțită în numărul viitor al ziarului nostru.

— SUNTEM INFORMAȚI că în cursul lunei August talen-atele Dșoare L. Barzu și L. Pautian absolvente ale Conservatorului din Iași vor concerta în diferitele localități din jud. Arad. Ordinea în care urmează să se facă acest turneu artistic de binelacere este următoarea: la 5 August Buziaș, 12 Moneasa, 15 Lipova, 19 Pecica, 26 Chișineu-Criș și 29 Vața. Venitul este destinat societății „Crucea Roșie” din Arad.

— LA ȘEDINȚELE REPREZENTAȚIEI NAȚIONALE ținute în zilele de 26 și 27. Iulie a. c. în București din județul Arad au luat parte următorii domni: Dr Ștefan C. Pop, Mihaiu Cosma, Dr. Emil Veliciu, Ioan Giurgiu, — apoi Iuliu Groșorean, Const. Teodorescu și Dr. Alexa Boștioc.

— DL N. TITULESCU ministrul nostru de externe a înaintat demisia sa din înaltul post ce ocupă. Regența a primit abdicarea cu acea. că d. N. Titulescu va ocupa din nou postul de ambasador la Londra. Interimatul titularului dela externe, căci rămânire nu îngăduie înalta Regență acestui guvern provizoriu remanierea, va fi ocupat de pupăciosul d. C. Argetoianu.

Cenz. Prefectura Județului Arad

— POSTA REDACȚIEI. Dlui Petru E. Pop protopop Beiuș. Carnea D-Voastră. Din trecutul Beiușului nu am primit-o la redacție, — în consecință regretă că nu am putut lua la cunoștință de ea.

APOLLO

Dela 7 August

Răposatul excelență

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

BANCA AGRARĂ S. A. CLUJ, SUCURSALA BEIUȘ caută spre imediată angajare

un practicant,

absolvent al unei Școale superioare de Comerț. Ofertele scrise cu mâna proprie și însoțite de copia certificatului de absolvire și extras de naștere se vor înainta Direcțiunei Băncii Agrare S. A. Sucursala Beiuș.

CINEMA MUREȘ

Dela 7 August

Răposatul excelență

Rep. incepe la orele 9 și jum.

Redactor responsabil Dr. Bărbusiu.

AVIZ.

Avizăm On. public românesc, că cu ziua de 1 Decembrie am deschis magazinul nostru de mobile de lux în locul propriu din Palatul Domeniilor, Str. Horia și Gh. Popa colț, unde se pot procura ieftin și în condițiuni foarte avantajoase tot felul de aranjamente s. a. dormitoare, sufragerii, birouri etc.

Primim comanda după desen și devize întocmit de desenatorul nostru.

„LOCUINȚA ARTISTICĂ”
societate în comandită tâmplari români din Arad.
V. SFĂȚ și COMP.

Pentru ziarul „Românul”

Un organ de publicitate, în noile provincii, oricât ar servi el, unele idei politice și nimic altceva, trebuie să depășească în ochii opiniei publice însemnătatea lui politică, reținând semnificația națională, pe care un ziar românesc, de orice culoare politică ar fi el, îl are, aci, la noi.

Lucrul acesta nu trebuie uitat cu deosebire atunci când este vorba de ziarul, al cărui titlu rezumă un trecut glorios, și care, astăzi, se identifică cu nevoile obștești.

Nu trebuie să uite opinia publică nici împrejurarca că acei care țin un condei în mână, înu servesc prin el numai o idee politică, ci prin această manifestare țin-tesc un scop ceva mai îndepărtat și ascuns, ochiului care își pierde râvna în măsurarea folosului cotidian. În dosul unei fraze rotunjite, cotitorul trebuie să găsească și inima care o însufletește și gândul care stă în umbră. Și inima și gândul nostru este dăruit de multe idei de bine și de frumos.

Și această idee de bine și de frumos o simțim în noi agitându-se, decâte-ori greutățile ce ne stau în față, par insurmontabile. Cum, o știu această toți cei care, nu ar vrea ca strădaniile noastre să fie împoșabile de greutatele materiale în care ne sbatem.

Tuturor acestora le reînprospătăm în minte, câte va din cuvintele pe care le-am înscris în coloana introductivă a ziarului, reapărut la crăciunul anului 1926.

«Prin apariția acestui organ, înțelegem să ne împărtășim în mod efectiv din răspunderea vremii și să mărturisim cuminen-tenie, de neclintită pavază a libertății, și de revendicativă luptă a drepturilor publice, care în trecut au făcut gloria aceste publicațiuni.

În munca noastră nădăjdum, să li avem alături pe toți acei cinstiți ai trecutului și cu râvnă pentru viitorul țării, care se vor regăsi în aceste coloane. Singurul izvor, de unde pentru îndeplinirea misiunii vom lua puterile, îl vrem să fie dragostea cetitorilor noștri.

Actualizăm această profesiune de credință, și o socotim încă în curs de realizare. Subliniind odată cu aceasta și repețita înțelegere ce trebuie să o dovedim pentru orice publicație românească, în aceste ținuturi, credem că cetitorii noștri nu vor întârzia să răspundă obligațiunii ce le incumbă pentru sprijinirea acțiunii noastre care este și al lor.

„ROMÂNUL”

CINEMEMATOGRAFUL ELISABETA.

Până Mercuri

Momentul periculos

Vine! Vine!

Amor pe insula cu comori.

Reprezentațiile încep la orele 5, 7 și 9

Dela Judecătoria Rurală Nădlac.

No. 74—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat executor judecătoresc reges prin aceasta publică că în urma deciziei Judecătoriei rurale Nădlac No. G: 1310—1928 în favoarea lui Elisabeta Molnár coletară reprezentată prin Dr. I. Hollos avocat în Nădlac, pentru suma de 2000. Lei capital, 15 la sută interese dela 1 Martie 1927 și cheltuielile ce se vor mai ivi. Se defige termen de licitație pe ziua de 7. August 1928 orele 14 d. m. la casa No. 720 din comuna Nădlac unde se vor vinde la licitație publică: Șese scaune de culoare brună, Una canapea de piele veche, Una oglindă „tonel”, Un dulap de culoare brună, Una noptieră, Un toc pentru cosciug, Șapte cosciuguri.

Toată acesta mobilă s'a prețuit în sumă de 8850 lei.

Nădlac, la 25 Iulie 1928.

(ss) IOAN PREGEA, executor delegat. Pentru conformitate: Indiscifrabil, impiegat.

Tipografia Aradi Hirlap nyomdászeme.